

UFUK TURU

ZEYNEP GÖĞÜŞ

Karaköy'de nostalji

KARAKÖY Rıhtım caddesi, ya da resmi kayıtlardaki adıyla Kemankeş caddesi... Daha da uzatmak isterseniz, **Kemankeş Kara Mustafa Paşa Caddesi...** Kendileri keman falan çalmayıp, ünlü bir sadrazam olurlar... Kemankeş'in Osmanlı Türkçesindeki anlamı, yay kullanarak ok atan demek.

Kemankeş caddesi, kazıklı yollar gibi sonradan olma. Üzerindeki hanlar, geçen yüzyılda deniz kenarındaymış, önlerinde rıhtım varmış.

Buradaki hanların en ünlülerinden biri 1881 İngiliz Lloyd kumpanyasının yaptırdığı **Lloyd Hanı**. Şimdiki adıyla **Alemdar Hanı**. Araya cep gibi giren Anadolu Sigorta binasını saymazsak, bitişiğinde **Fransız Geçidi** var. Onun da yanında, kapısında mermere

işli Osmanlı devlet arması olan Sultan Aziz döneminden kalma **Voyvoda Karakolu**. Duvarında oval yaldızlı antika ayna asılı başka karakol var mı İstanbul'da bilmiyorum, ama inanın orası hiç karakola benzemiyor.

Asıl konumuz, **Fransız Geçidi**. 19'uncu yüzyılın son çeyreğinde yapıldığı tahmin edilen bu bina kompleksi, geçmiş geleceğe bağlayan bir restorasyon projesi ile metamorfoza uğradı. 178 dükkan ve büroyu içeren binalar, önümüzdeki Ekim ayının ikinci yarısında **Elektronik Center 2000** adıyla açılıyor. İnşaat alanı 10 bin metrekare.

Buradaki dükkanlar, bilgisayar sektörüne hizmet verecek. Modeminiz bozulduğu zaman, parçasını Elektronik Center'de arayacaksınız. Bu tür işyerlerini biraraya toplayan Karaköy'deki Seramik Pasajı'nın yıkıma tabi olması, **Fransız Geçidi**'nin yeni işlevinin seçiminde belirleyici rol oynamış. Seramik pasajı olduğu gibi buraya taşınıyor.

★ ★ ★

Neo klasik uslupta ve tuğlasına varıncaya dek Fransa'dan getirilerek inşa edilen **Fransız Geçidi**, bir zamanlar önüne çatanaların yaşadığı, gemicilerin barındığı bir hanmış. **Nasuhizade Orhan Beyefendi**'nin verdiği bilgiye göre, muhtemelen **Couteaux** ailesinin mülkümüştü.

Üçte ikisi **Narmanlı**, üçte biri de **Bilimer** ailelerine ait olan geçidin yeniden yapım projesini **Yuvataş-Alpaş İnşaat** uyguladı. Projenin sahibi ise Antalya Kaleiçi'ndeki Sevgi-Erdoğan Gönül Evi ile yapı koruma dalında Ulusal Mimarlık ödülünü kazanan **Sinan Genim**.

Karaköy'deki Fransız Geçidi 2'inci grup tarihi eser. Tamamen yıkılarak yeniden yapılmak zorunda kaldı. Son yıllarında ikinci katında ağaçlar boy atmıştı. Bütün Karaköy'ün en tırnaktan düşme adamlarının biraya getiren kumarhanesi ve esrarkeşleriyle tam bir mezbelelik görüntüsü veriyordu. Dış cephesi, plastik sundurmalar, kepenkler ve bacalarla tamamen dejenerasyona uğramıştı.

Fransız Geçidi, yeniden dirilişinin şerefine turuncuya boyandı. Aslı üç katlı olan eski binaya camla kaplı üç modern büro katı daha eklendi. Bazıları bu çelişkili birlikteliği sevmiyorlar, ama eski binalara hayat vermenin, onları verimli kılmanın Batı metropollerinde sıkça rastlanan bir yöntemi bu. Ayrıca iyi yapıldığında, fazlaca göz tırmalamayan bir eski yeni sentezi de oluşturabiliyor.

★ ★ ★

Pembe beyaz boyanıp güzelleşen paket postanesi, Fransız geçidinin tam karşısında. Karaköy'de değişen tek şey binaların yüzü değil. Özellikle bu yazın Rus turist akını, sadece **Mumhane Caddesi** ve civarında 60 kadar yeni işyeri açılmasına yol açmış. Bunların çoğu, ayaküstü atıştırma yeri, oyuncak, giyim eşyası ve şekerleme ağırlıklı gıda maddesi satan dükkanlar.

Fransız geçidinin arka kapısından Mumhane caddesine çıkıp sola doğru yürürseniz, biraz ileride karşınıza bordo renge granit kaplı dört katlı bir başka inşaat çıkıyor. Granitler sadece teşvikli turistik tesislerde göreceğiniz türdense de, buraya teşvik girmemiş. Gaziantep'in ünlü baklavacıları **Güllüoğlu** ailesinden **Nadir Güllü**, burayı turistlere yönelik bir **baklava showroom** yapacak.

Hali hazırda, Karaköy'deki eski **Güllüoğlu**'nun önünde Ruslar zaten kuyruk. Showroom'la amaç, turistleri otobüslerle buraya getirip baklavanın nasıl yapıldığını göstermek.

Bu arada **Güllüoğlu**'nun Rusya'da şube açacağını da öğrendik...

İşte kabuk değiştiren İstanbul'un Karaköy yüzü... Karaköy, Fransız Geçidi'nde bilgisayarlılara kucak açıyor. Baklavanın showroom'u burada. Paket Postanesi'nde gümrüksüz mağazalar olması söz konusu.

2000'lerin Kadıköy'ü ticaret merkezi olmaya devam edecek. Geçmiş geleceğe burada da taşınacak.

Beyoğlu nostaljisinden bıkanlar, haydi biraz da Karaköy rıhtımına...

